

آرشیو

۱۵۷/۲

اصلاحیه برنامه زمانبندی مطالعات هفتگی مطالعه آثار ۳ (۲۴)

منبع درسی	توضیحات	هفته
تذکره	تا ابتدای ... باری اشخاصی که گویند...	اول صص ۱ - ۱۷
	" " " " ... ای خردمندان به عین عقل ...	دوم صص ۱۷ - ۲۹
	" " " " ... و کلمه ثالث از این کلمات مقدسه ...	سوم صص ۲۹ - ۶۹
	" " " " ... کلمه رابعه آن روایت باهرالهدایة ...	چهارم صص ۶۱ - ۸۴ امتحان ماهانه اول
	" " " " ... مبداء تمدن اوروپ در قرن ...	پنجم صص ۸۴ - ۱۰۶
	" " " " ... از جمله اموری که محتاج اصلاحات ...	ششم صص ۱۰۶ - ۱۲۴
	" " " "	هفتم صص ۱۲۴ - ۱۴۱
هشتم مرور کلی درس		
نهم امتحان میان ترم از رساله مدنیه		
مکاتیب عبدالبهاء	تا ابتدای لوح " ای بنده آستان مقدس الهی ...	دهم صص ۱ - ۳۰
	" " " " ای دوستان الهی و مشتعلان به نار ...	یازدهم صص ۳۰ - ۵۴
	" " " " ای صادق موافق چهارم ...	دوازدهم صص ۵۴ - ۸۰
	" " " " ای ورقه منجذبه هر چند ...	سیزدهم صص ۸۰ - ۱۰۶ امتحان ماهانه دوم
	" " " " ای یاران عزیز عبدالبهاء ...	چهاردهم صص ۱۰۶ - ۱۳۶
	" " " " لک الحمد یا الهی و لک الشکر ...	پانزدهم صص ۱۳۶ - ۱۷۱
	" " " "	شانزدهم صص ۱۷۱ - ۲۰۲
هفدهم مرور کلی درس		
هجدهم امتحان پایان ترم مجموعاً از " رساله مدنیه و مکاتیب عبدالبهاء "		

اهداف کلی:

اهداف کلی از ارائه این درس درک و فهم مطالب و مسائل مندرجه در کتابهای مبارک رساله مدنیه و مکاتیب عبدالبهاء جلد ۴ می باشد.

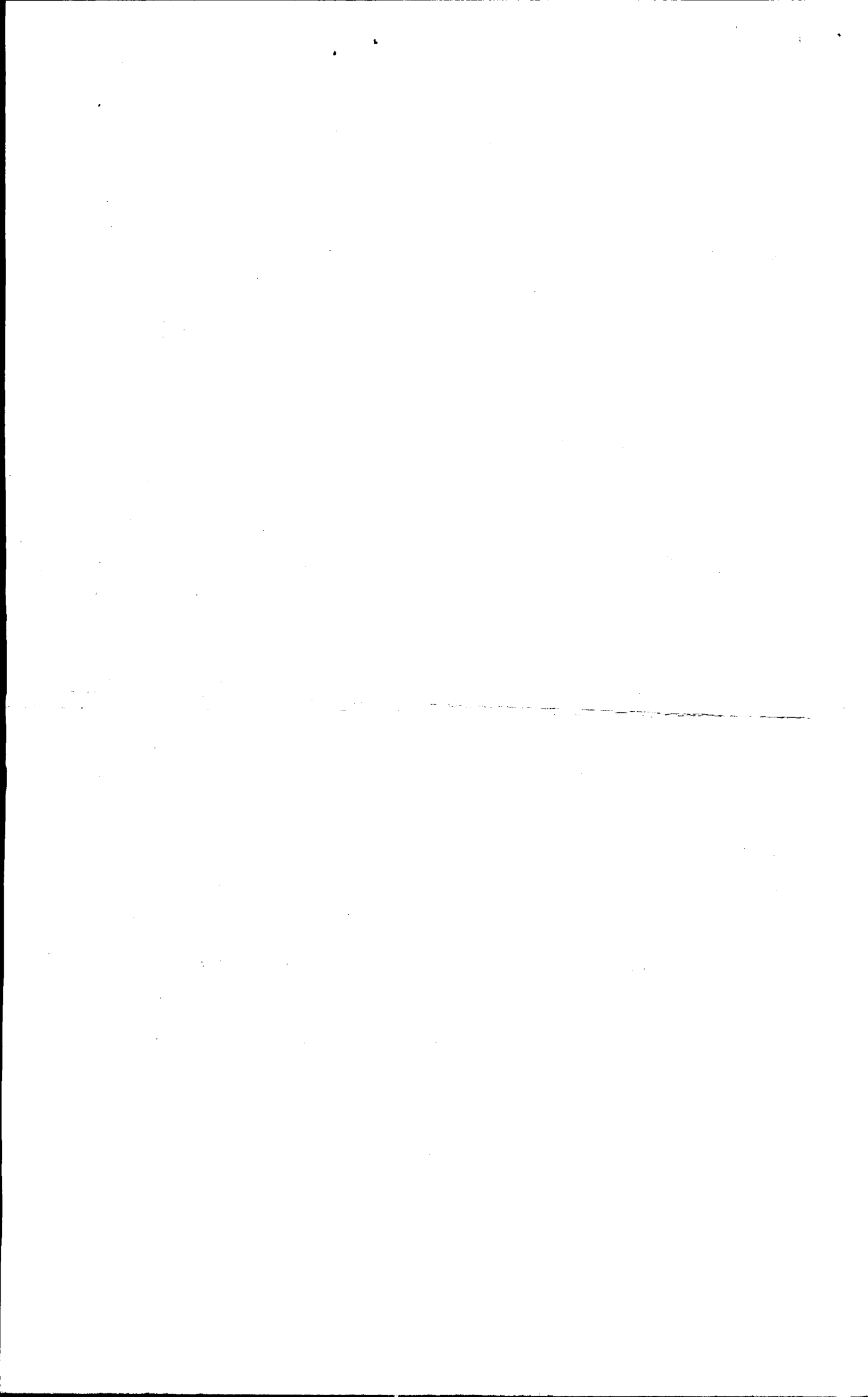
اهداف آموزشی:

دانشجویان گرامی می بایست پس از فراگیری درس بتوانند:

- ۱ - اجزاء تشکیل دهنده و به اصطلاح ساختار لوح، خطاب یا بیان مبارکه را طبق روش ارائه شده در متن جزوه راهنما تشخیص دهند. (صفحات ۱۷ الی ۱۹ جزوه)
- ۲ - رئوس مطالب اصلی و جزئیات مرتبط با آن را، در اثر ذکر نمایند. (منظور اینکه مطالب اصلی را در جزوه روش مطالعه بیابند.) (صفحات ۱۸ الی ۲۰ جزوه)
- ۳ - مفاهیم و معانی اعلام، القاب و اصطلاحات مرتبط با موضوعات اصلی درس را بیان نمایند. (مثال در ص ۲۷ جزوه)
- ۴ - مطالب مشابه و مرتبط با یکدیگر - در جایجای درس - را استخراج نموده و یک موضوع کلی وابسته به آنها را بیان نمایند. (مثال در ص ۲۷ جزوه)
- ۵ - مفاهیم حقیقی یک متن ثقیل را به زبان ساده بازگو نمایند. (مثال در ص ۲۷)
- ۶ - شان نزول لوح یا یک بیان مبارک را با استناد به مندرجات درون خود آن لوح یا بیان مبارک طبق آموزش مندرج در جزوه راهنما ذکر نمایند. (ذکر موقعیت زمانی و مکانی نزول لوح یا اثر + مشرب و خصوصیات و شخصیت مخاطب یا مخاطبین + ذکر هدف مبارک از نزول لوح یا اثر با توجه به شرایط زمانی و مکانی) (صفحات ۱۶ و ۱۷ جزوه)

توجه ۱: لطفا جهت فهم بیشتر اهداف آموزشی به جزوه راهنمای مطالعه آثار ۳ (همین جزوه) و درس روش مطالعه مراجعه نمایید.

توجه ۲: بدیهی است که "اهداف مطالعه" مندرج در ص ۱۱ جزوه راهنما محذوف می باشد.

۱۵۵/۲

۱۵۶/۱

آرشیو

۱۵۳/۱

بسم ربنا الاهی

نام درس: مطالعه آثار مبارکه ۳ کد: ۳۴ تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد
همنیاز: ندارد

الف: منابع مطالعه

۱- کتاب مبارک رساله منجیه / (تهیه شود)

۲- کتاب مبارک مکاتیب عبدالبها، جلد ۴ / (تهیه شود)

ب: ارزشیابی

در چهار مقطع زمانی بعمل می آید:

- ماهانه اول / پایان هفته چهارم / ۱۰ نمره

- میان ترم / هفته نهم / ۲۰ نمره

- ماهانه دوم / پایان هفته سیزدهم / ۱۰ نمره

- پایان ترم / هفته هجدهم / ۲۵ نمره

ج: تکلیف

استخراج مطالب و مواضع مشابه در رساله منجیه و مکاتیب جلد ۴ / پایان هفته هفدهم / ۱۵ نمره

گزارش تکلیف: ندارد.

مجموعی جاست بهائی است.

فهرست مطالب

- ۱ - برنامه زمانبندی هفتگی
- ۲ - نمایه، ارتباط درس با سایر دروس موه‌سه
- ۳ - توضیحات مربوط به ارتباط درس مطالعه آثار ۳ با سایر دروس
- ۴ - معرفی منابع درس:
- ۸ - معرفی مختصر رساله، مدنیه
- ۱۰ - معرفی کتاب مکاتیب عبدالیهاء، جلد ۴
- ۵ - اهداف درس
- ۶ - نمایه، کتاب مبارک رساله، مدنیه
- ۷ - روش مطالعه، رساله مدنیه
- ۱۵ - روش مطالعه، مکاتیب عبدالیهاء، جلد ۴
- ۸ - درس مطالعه آثار ۳ را با دید استدلالی مطالعه کنید
- ۹ - فیش برداری کنید
- ۱۰ - ارزشیابی درس
- ۱۱ - تکلیف

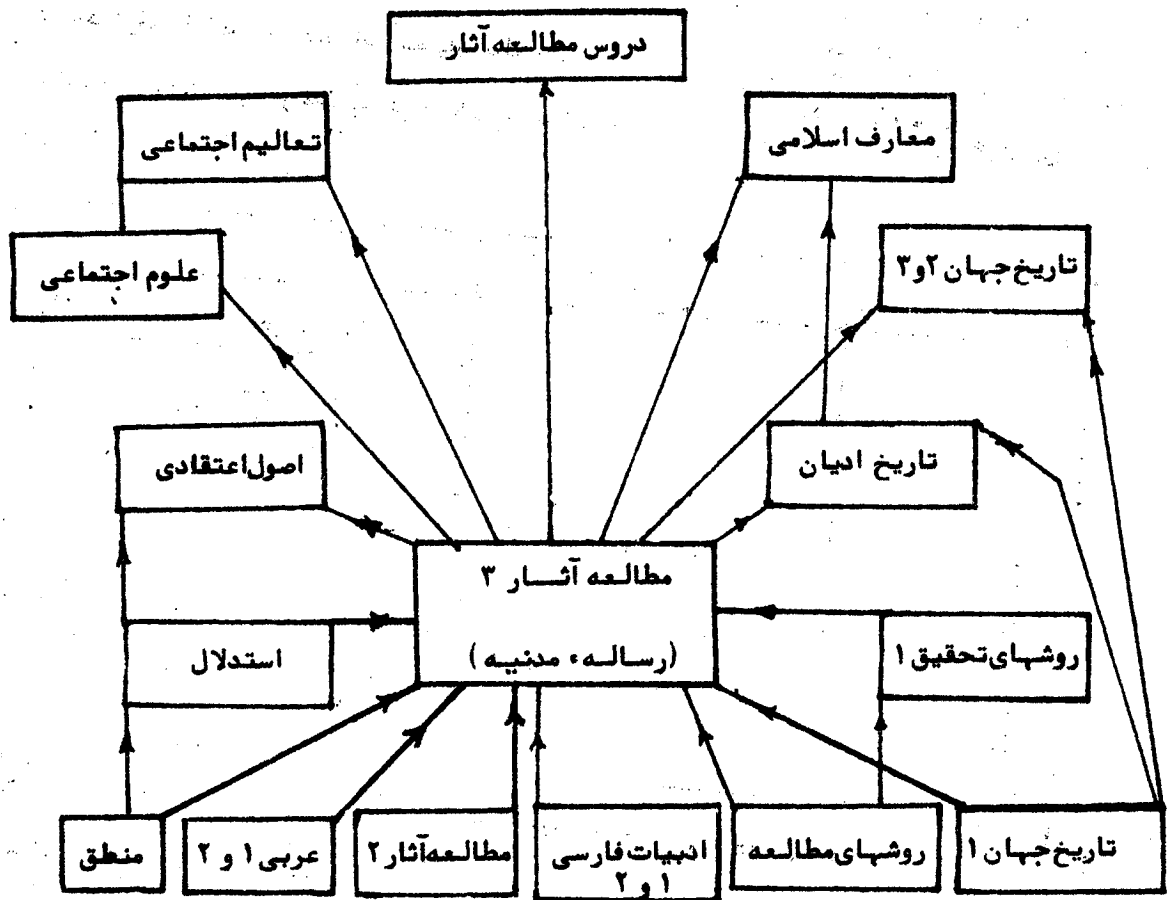
برنامه زمانبندی مطالعات هفتگی

در نیم ترم اول، کتاب مبارک رساله مدنیه و در نیم ترم دوم، کتاب مکاتیب عبدالنبها، جلد ۴ مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. لطفاً به صفحاتی که باید مطالعه گردد توجه فرمایید. دقت نمایید که در میان ترم از رساله مدنیه و در پایان ترم از مجموع هر دو کتاب رساله مدنیه و مکاتیب عبدالنبها، جلد ۴، امتحان به عمل خواهد آمد.

هفته	توضیحات	
اول	صص ۱ - ۱۷	امتحان ماهانه اول
دوم	صص ۱۷ - ۲۸	
سوم	صص ۲۸ - ۶۲	
چهارم	صص ۶۲ - ۸۳	
پنجم	صص ۸۳ - ۱۰۳	
ششم	صص ۱۰۳ - ۱۲۰	
هفتم	صص ۱۲۰ - ۱۴۱	
هشتم	مرور کلی درس	
نهم	امتحان میان ترم از رساله مدنیه	
دهم	صص ۲ - ۳۰	امتحان ماهانه دوم
یازدهم	صص ۳۰ - ۶۱	
دوازدهم	صص ۶۱ - ۹۱	
سیزدهم	صص ۹۱ - ۱۲۳	
چهاردهم	صص ۱۲۳ - ۱۵۰	
پانزدهم	صص ۱۵۰ - ۱۸۲	
شانزدهم	صص ۱۸۲ - ۲۰۲	
هفدهم	مرور کلی درس	
هجدهم	امتحان پایان ترم مجموعاً از رساله مدنیه و مکاتیب عبدالنبها	

رساله مدنیه

مکاتیب عبدالنبها جلد ۴

نمایه ارتباط درس مطالعه آثار ۳ با سایر دروس

ارتباط درس مطالعه آثار ۲ با سایر دروس

اگر چه این درس پیش نیاز خاصی ندارد اما فراگیری دقیق دروس عربی و ادبیات فارسی و روشهای مطالعه، در فهم بهتر آن بسیار مؤثر است. در عین حال، فراگیری دقیق مطالب درس مطالعه آثار ۳ به شما کمک خواهد نمود تا در دروسی که در آینده برای شما در نظر گرفته شده است، موفق تر باشید. ذیلاً "دروس وابسته به این درس ذکر و چگونگی ارتباط بین آنها توضیح داده می شود:

۱ - دروس مبادی اجتماعی :

با توجه به مطالب مطروحه در رساله مدنیه و مکاتیب جلد ۴، اغلب مبادی اجتماعی امر مبارک، در این درس مطرح می گردد. برای مثال به چند نکته اشاره می شود:

"ترك تعصبات" در داستان حنظله (ص ۵۵ رساله) ، "عالم انسانی محتاج به نفثات روح القدس است" در بحث رفع نظر ولتر (ص ۸۸ رساله به بعد)، "صلح عمومی: (ص ۷۵ رساله به بعد)، "تعلیم و تربیت عمومی"، "وحدت عالم انسانی" در اغلب الواح مکاتیب جلد ۴، "حل مشاغل اقتصادی" (ص ۳۱ رساله به بعد) و تعدادی از الواح مبارکه مکاتیب آمده است.

۲ - تاریخ ادیان :

با طرح مباحثی که حضرت عبدالبهاء در رساله مدنیه در ذیل مباحث متنوعه بخصوص در ذیل بحث درباره اهمیت اتحاد وزیر بنای آن که دیانت حقیقیه می باشد، مطالب مهمی درباره تاریخ و فلسفه ادیان یهود و مسیح و اسلام طرح می فرمایند و مسأله ظهور و اعتلاء و سقوط این ادیان را به نحو جامع مورد بررسی قرار می دهند و فراگیری این مباحث می تواند در فهم درس تاریخ ادیان به شما یاری رساند.

۳ - "انظمه سیاسی" و "مبانی سیاست" و "عدم مداخله در امور سیاسیه" :

مباحث مربوط به سیستم سیاسی پیشنهادی حضرت عبدالبهاء جهت استقرار در ایران همچنین مباحث مطروحه در خلال الواح مبارکه در مورد عدم مداخله در امور سیاسیه و چگونگی برخورد با اولیای امور و سیاسیون و مسائلی مربوط به انقلاب مشروطیت و احزاب مختلفه آن دوران شما را در دروس فوق یاری خواهد نمود.

۴ - جامعه شناسی :

اگر چه بطور مستقیم، این درس مباحث جامعه شناسی را تعلیم نمی دهد اما از آنجا که حضرت عبدالبهاء به بررسی وضعیت جامعه ایرانی می پردازند، این درس می تواند دید جامعه شناسانه ای به فرد بدهد که در دروس جامعه شناسی مورد استفاده قرار گیرد. دانشجویان گرامی با مطالعه این درس متوجه خواهند شد که

حضرت عبدالبهاء چگونه وضعیت جامعه ایران را از جنبه‌های مختلفه، تاریخی مذهبی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مورد مذاقه و بررسی قرار می‌دهند و این امر می‌تواند به عنوان الگویی، برای مطالعات بعدی مادر زمینه بررسی جوامع مختلفه قرار گیرد.

۵- اقتصاد:

طرح مباحث مربوط به ممدوحیت غنا و غنای کلی جامعه در رساله مدنیه و بررسی مسأله مساوات و مواسات در مکاتیب مبارک ورد تنازع بقاء در خلال این الواح - که مسأله مراتب اجتماعی را در امر مورد تاءید قرار می‌دهند - از جمله مباحث اقتصادی این درس است که در درس اقتصاد، شما را بکار خواهد آمد.

۶- تعلیم و تربیت:

مباحث مطروحه در رساله مدنیه درباره "اصلاح طرق تعلیم و تربیت و علوم و فنون" و همچنین مباحث متنوعه مکاتیب مبارکه در جلد ۴ درباره تعلیم و تربیت بهائی، ارتباط این درس را با دروس تعلیم و تربیت مشخص می‌سازد. مطالب مربوط به حیات بهائی، تحسین اخلاق، تربیت اولاد، تشویق ده‌شیزگان به تعلیم، مسأله مدارس بهائی و شهرهایی که این مدارس در آن قرار داشتند و حقوق متبادله اصغر و اکابر، از مباحث بسیار مهمی هستند که در دروس تعلیم و تربیت از آنها استفاده خواهید نمود.

۷- تاریخهای جهان:

حضرت عبدالبهاء چشم انداز وسیعی را در خلال این دو اثر مبارک به یادگار گذاشته‌اند: مانند طرح گذشته و حال ایران و اطلاعات مربوط به کشورها و شهرهای مختلفه آنها: مانند ذکر پیشرفتهای ژاپن در رساله مدنیه و سلطنت میکادو در مکاتیب، مسائل مربوط به چین و شکست و مصالحه، آن در برابر ژاپن، اطلاعات مربوط به تاریخ پیشرفتهای کشورهای اروپائی از جنگهای صلیبی گرفته تا رنسانس و چگونگی نفوذ تمدن اسلامی در غرب و اطلاعات وسیع ایشان در این مورد، ذکر جنگهای ۱۸۷۰ بین آلمان و فرانسه، همچنین ذکر حرکات موحشه، طائفه کمومون پاریس و خونریزی میان حزبین جمهورییت و دؤن کارلوس در اسپانیا و ذکر کشورهای مختلفه، مانند امریکا، انگلیس، هند، عراق و غیره و ذکر نام شهرهای مختلفه و اطلاعات مربوط به آنها مانند بمبئی، بیروت، پاریس، حجاز، کالیفرنیا و...

موارد مذکور از جمله مباحث مطروحه در ارتباط با تاریخ عمومی می‌باشند.

۸- معارف اسلامی:

طرح مباحث اسلامی در این درس مانند حدیث "اطلبوا العلم ولو بالهمین" اطلاعات تاریخی مربوط به قضیه، خندق و قضیه، اقتباس بعضی از قوانین اسلام از قوانین اقوام جاهلیه و اقتباس علمای اسلام از فلسفه یونانی، قضیه، تحریف، تجزیه و تحلیل حدیث مبارک "واما من كان من العلماء..." و ذکر

مفاهیم و مقاصد حقیقی این حدیث شریف و بررسی حدیث مبارک "ان انبی بالسیف" از جمله مباحثی هستند که در رساله مدنیه مورد استفاده قرار گرفته و در درس معارف اسلامی کاربرد می یابد. همچنین طرح مسائل اسلامی در مکاتیب جلد ۴ از قبیل حدیث "الموء من حی فی دارین" و آیه مبارکه "من آياته خلق السموات والارض و ما بث من دابه"، از جمله موارد قابل استفاده و کاربرد در درس معارف اسلامی است.

منابع مطالعه:

در این نیمسال به معرفی و ارائه دو منبع مطالعه گرانقدر به شما عزیزان می پردازیم، امیدواریم که از مطالعه این دو منبع در حد خویش بهره کافی برده و از دریای بیکران مفاهیم مطروحه در آنها درر ثمینسه، معنوی اخذ نمائید این دو منبع عبارتند از:

۱- رساله مدنیه حضرت عبدالبها.

۲- مکاتیب عبدالبها، جلد ۴

معرفی مختصر رساله «مدنیة»

حضرت ولی عزیز امرالله در توقیع منیع هدف "نظم بدیع جهانی" رساله مدنیة را چنین توصیف می‌فرمایند قوله‌الاعلیٰ:

"... رساله مدنیة... مخزن کلمات عالیة حضرت عبدالیهما، برای تجدید نظام آتیه بشمار می‌آیند."

با توجه به توصیف حضرت ولی امرالله از این اثر مهیمن شأن و مقام آن همچون دیگر آثار مهیمنه‌صادر از قلم معجز شیخ حضرت عبدالیهما، عیان و نمایان میگردد. بنابراین مطالعه دقیق و عمیق توأم با تلاش و کوشش در خصوص این رساله منیعه شما عزیزان را به آنچه که "عامل تجدید نظام دنیای آتیه" است آشنا خواهد نمود و در نتیجه به سرچشمه زلالی از "کلمات عالیة" که سبب و علت عمار دنیا و خرابی آن است دست خواهید یافت.

راجع به کیفیت و چگونگی تحریر رساله مدنیة در لوح مبارک حضرت بهاءالله جل ثنائه که بخط میرزا آقاخان خادم‌الله است چنین می‌فرمایند:

"واینکه نسخه مدنیة را ارسال داشتند محبوب است انشاءالله مثمر ثمر شود و سبب ترقیم آن، آنکه یومی از ایام حضرت غصن الله الاعظم روحی و ذاتی و کینونتی بتراب قدومه الفداء در ساحت امنع اقدس‌اعلیٰ ایستاده بودند لسان قدم به این کلمه ناطق قوله‌تعالیٰ: یا غصن اعظم محبوب آنکه چند ورقی در سبب و علت عمار دنیا و خرابی آن نوشته شود به قسمی که متعصبین را بیک درجه تنزل دهد تا مستعد شوند از برای حقیف سدره بیان که الیوم مرتفع است، انتهی"

تاریخ نزول این رساله در سال یکهزار و دو بیست و نود و دو هجری است در همان توقیع منیع "هدف‌نظم بدیع جهانی" در دنباله مطلب فوق الذکر حضرت ولی امرالله به مطلب ذیل از متن کتاب رساله مدنیة که بکلك منیر تحریر فرموده‌اند که در صفحه ۷۵ رساله مندرج است، قسمتی از آن درج می‌گردد.

"بلی تمدن حقیقی وقتی در قطب عالم علم افزارد که چند ملوک بزرگوار بلند همت چون آفتاب رخشنده عالم غیرت و حمیت بجهت خیریت و سعادت عموم بشر بعزمی ثابت و رأی راسخ قدم پیش نهاده مسئله طح عمومی را در میدان مشورت گذارند و بجمیع و سائل و وسائط تشبث نموده عقد انجمن دول عالم نمایند و بیک معاهده قویة و میثاق و شروط محکمه ثابته تأسیس نمایند و اعلان نموده باتفاق عموم هیئت بشریة موکد فرمایند..."

با توجه به موارد مذکور، رساله مدنیة از منابع عظیم مطالب و مباحث مربوط به هیات اجتماعیة و تمدن بشری است، لهذا کوشش در درک بهتر مندرجات آن از اهم وظائف هر محقق و مومن در عین حال شما شاگردان باوفا دبستان میثاق است.

حال که توفیق زیارت و تلاوت این درر ثمینة و مخزن کلمات عالیة در طول ترم جاری رفیق گردیدید است باید سعی بلیغ مبذول داریم هرچه بیشتر از این مائده گسترده روحانیة توشه برگیریم.

مطالب مندرجه در رساله مدنیه از جمله مسئله تاءسیس صلح و تمدن حقیقی جنبه عمومی وجهانسی داشته و مختص مملکت خاصی نمی باشد ولی اکلیل جلیل افتخار بر سر هموطنان هیکل منیر میثاق قرار دارد که حضرتشان هدف و مقصد خود را در جهت نصیحت " ابنای وطن " تعیین فرموده اند مطالعه تاریخ این سرزمین در آن زمان ما را بیشتر به اهمیت و عظمت قصد و غرض حضرت مولی الوری واقف خواهد نمود . تعمق و تفکر حقیقی بر روی اصول و مطالب ارائه شده یکی از عوامل اساسی درک و فهم حقایق مندرجه است . حضرت عبدالبهاء پس از ستایش ذات احدیت ، اذهان را متوجه حقیقی بس مهم نموده اند و آن عبارت است از مابه الامتیاز انسان از سایر موجودات یعنی موهبت " عقل " و فیوضات آن از جمله معارف و فنون حکم و علوم و صنایع و بدایع مختلفه ، فیوضاتی که در سراسر این مکتوب عظیم مورد توجه هیکل اطهر می باشد چنانچه در موقعی از این اثر می فرمایند " باری باید دامن همت بکمر غیرت زد و از هر جهت باسباب آسایش و راحت و سعادت و معارف و تمدن و صنایع و عزت و شرف و علو منزلت جمعیت بشریه تشبث نمود " .

موضوع همت و غیرت یکی از مفاهیم اساسیه ای است که در چندین مورد از کتاب و برای حصول بسیاری از حقائق و امور متعالی نظیر صلح و با معارف مورد توجه حضرت عبدالبهاء قرار گرفته است . علاوه بر مسئله داشتن همت و غیرت ، هیکل اطهر میثاق اهل ایران را چنین توصیف می فرمایند قوله الاحلی : " همچو کمان نرود که اهالی ایران در نکاء ، خلقی و فطانت و دهاء ، جبلی و ادراک و شعور فطری و عقل و تهسی و دانش و استعداد طبیعی از مادون ، دون و پست ترند استغفرالله بلکه در قوای فطریه سبقت برکل قبائل و طوائف داشته و دارند " .

علاوه بر توجه دادن جامعه به دو موضوع فطرت و شعور فطری و نیز امر همت و غیرت موضوع دیگری را که مؤهکدا " توصیه فرموده اند موضوع " اقتباس " از ملل سائره است و به دلائل متقنه این حقیقت را که اقتباس در علوم و فنون از لوازم پیشرفت اجتماع است تشبیه می فرمایند قوله العظیم " ۰۰۰ پس به این دلائل واضحه و براهین متقنه ظاهر و مبرهن گشت که اکتساب اصول و قوانین مدنیه و اقتباس معارف و صنایع عمومی — مختصر (ماینافع به العموم) از ممالک سائره جائز تا افکار عموم متوجه این امور نافع گردد و به کمال همت بر اکتساب و اجراء آن قیام نموده تابعون الهی در اندک مدتی این اقلیم پاك سرور اقلیم سائره گردد " در این اثر منیع حضرت مولی الوری به ذکر شرائطی می پردازند که اعضای مجالس باید دارا باشند تدین ، خشیه الله ، همت بلند ، عفت نفس ، اطلاع بر دقائق اوامر الهی و وقوف بر اصول و قوانین از جمله ، این شرائط است موضوع ثروت و غنا چنین بررسی میشود که : " عزت و سعادت و بزرگواری و منقبت و تلذذ و راحت انسان در ثروت ذاتیه خود نبوده بلکه در علو فطرت و سمو همت و وسعت معلومات و حل مشکلات است " ۰۰۰ ثروت و غنا بسیار مدوح اگر هیئت جمعیت ملت غنی باشد و لکن اگر اشخاص معدوده غنای فاحش داشته و سائسریین محتاج و مفتقر و از آن غنا اثر و ثمری حاصل نشود این غنا از برای آن غنی خسران مبین است ، ولی اگر در ترویج معارف و تاءسیس مکاتب ابتدائیه و مدارس و صنایع و تربیت ایتم و مساکین ، خلاصه در منافع عمومی صرف نماید آن شخص عندالحق و الخلق بزرگوارترین سکان زمین و از اهل اعلی علیین محسوب " .

هیكل اطهر در ذکرشان و مقام علمای حقیقی به شرح مفصل روایت صحیحہ "وَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْعُلَمَاءِ مَاشِئاً لِنَفْسِهِ حَافِظاً لِدِينِهِ وَمَخَالِفاً لِهَوَاهُ وَمَطِيعاً لِأَمْرِ مَوْلَاهُ... " پرداخته و ضمن بیان حقائق در این خصوص صفات کمالیه " را بررسی می فرمایند و در ذیل توضیحی که پیرامون کلمه ثالثه روایت مذکور یعنی "مخالفاً لهواه" بیان می فرمایند چنین نتیجه می گیرند که "باری در این بحر هائل هوای کل طوائف اروپا با این همه تمدن و صیبتها هالك و مستغرق و از این جهت کل قضایای تمدنیہ شان ساقط نتیجہ است... چونکہ مقصد اصلی و مطلب کلی از بسط قوانین اعظم و وضع اصول و اساس اقوام جمیع شئون تمدن سعادت بشریہ است و سعادت بشریہ در تقرب درگاه کبریا و راحت و آسایش اعلی و ادنی از افراد هیئت عمومیه است و وسائل عظیمه این دو مقصد اخلاق حسنه انسانیت است و تمدن صوری بی تمدن اخلاق حکم (اضغاث احلام) داشته و صفای ظاهر بی کمال باطن (کسر اب بقیعه بحسبه الظمان ماء) انگاشته گردد زیرا نتیجہ کہ رضایت باری و راحت و آسایش عمومی است از تمدن ظاهر صوری بتمامہ حاصل نشود و اهالی اروپا در درجات عالیہ تمدن اخلاق ترقی نمنوده اند چنانچه از افکار و اطوار عمومیه ملل اروپا واضح و آشکار است."

هیكل اطهر میثاق در رساله المدنیہ تشبث به صلح و تمدن حقیقی و اجتناب از جنگ و خونریزی و تعصب و حمیت جاهلیہ را بہ تفصیل مورد بررسی قرار داده و دیانت را بہ عنوان "اعظم اساس متین رصین و اکبر بنیان قوم رزین کہ محیط بر آفرینش و کافل کمالات معنویہ و صوریہ و ضابط سعادت و مدنیت هیئت عمومیہ بشریہ تلقی فرموده اند."

حضرت عبدالبہاء در موقعی از رساله المدنیہ چنین می فرماید قوله العزیز "سه چیز چون در عالم کون بعنایت الہیہ موجود شد این عالم خاک بحیات تازه و لطافت و زینت بی اندازہ فائز گردد اول اریاح لواقح بہاری و ثانی فیضان و کرم ابر نیسانی ثالث حرارت آفتاب نورانی چون این سه از فضل بی پایان الہی احسان شد باذن اللہ اشجار و اغصان پژمرده کم کم سرسبز و خرم گشته بانواع شکوفہ و ازهار و اثمار مزین گردند و همچنین نیات خالصہ و معدلت پادشاهی و دانش و مہارت کاملہ سیاسی و ہمت و غیرت اهالی چون جمع شود روز بروز آثار ترقی و اصلاحات کاملہ و عزت و سعادت دولت و ملت جلوہ گر گردد."

معرفی کتاب مکاتیب عبدالبہاء جلد ۲

مکاتیب حضرت عبدالبہاء مندرج در جلد چهارم مجموعہ مکاتیب، بحری است بیکران از مفاهیم عالیہ و عمیق و مانده ای است گسترده از نعم روحانی کہ امیدواریم بہ نحو احسن در آن غوطہ ور شدہ و از آن سرزوق گردیم.

زمان دقیق نزول این الواح مبارکہ را نمی توان تعیین نمود اما با توجہ بہ مندرجات آنها می توان حدس زد کہ در فاصلہ بین اواخر سلطنت مظفرالدین شاہ و ظہور مشروطیت (۱۹۰۵ - ۱۹۰۶) تا اواخر سلطنت احمد شاہ (۱۹۲۰ - ۱۹۲۱) نازل شدہ اند. یعنی حدود ۲۰ سال اواخر حیات مبارک حضرت عبدالبہاء را در بر می گیرد.

زیرا مسائل مربوط به مشروطیت و استبداد صغیر، مسافرت مبارک به امریکا و مسائل مربوط به جنگ اول جهانی و بعد آن، در این آثار مطرح گردیده است.

این الواح مبارکه از نظر حجم، از چند خط (ص ۱۰۹) تا ده صفحه (ص ۱۸۵ - ۱۹۴) را شامل می‌گردند و از نظر موضوع بسیار متنوع می‌باشند. اگر چه اغلب الواح بصورت مختلط مباحث متنوعی را شامل است اما بطور کلی روح الواح بصورت مباحث تربیتی (ص ۴۸)، سیاسی (ص ۱۴۸)، اجتماعی (ص ۱۱۴)، تاریخی (ص ۷۳)، فلسفی (ص ۲۳)، عرفانی (ص ۸۳) و گزارشی (ص ۱۴۴) نازل گردیده است. از نظر محتوا تعدادی از الواح مبارکه بصورت گزارشی (ص ۱۲۳)، تهییجی (ص ۱۲۳)، تبیینی (ص ۳۴) و توضیحی (ص ۷۶ - ۷۷) می‌باشد. در مواردی جواب نامه، خاصی داده شده است (ص ۳۰) و در مواردی حضرتشان تصمیم به خطاب گرفته‌اند (ص ۱۱۴)، در مواردی خطاب به فرد است (ص ۱۴) و گاهی به جمعی خطاب می‌شود (ص ۷۲)، گاهی خطاب به عموم احباء است (ص ۶۸) و گاهی خطاب به انجمن یا مشروع خاصی (ص ۱۸).

اهداف مطالعه:

هدف کلی: آشنایی با نقطه نظرها، مسائل و مطالب مندرجه در کتابهای مبارک رساله مدنیه و مکاتیب عبدالیه، جلد ۴

اهداف آموزشی: پس از مطالعه، منابع مطالعه دانشجویی بایست مهارتهای ذیل را کسب نماید:

- ۱- بتواند لوح یا خطاب یا بیان مبارک را تشریح نماید. همچنین رئوس مطالب اصلی و نکات مرتبط با آن را بیان کند.
- ۲- مضمون متون آثار مبارکه را به زبان ساده بازگو نماید.
- ۳- مطالب مشابه و مرتبط با یکدیگر - در جایجای منابع درس - را استخراج نموده و بیک موضوع کلی وابسته به آنها را بیان نماید.

از ص ۱۶ تا ۱۶

- ۱- سبب از حد او تندی ای معای عقل و هو شیخ به انسان
- ۲- سبب سبب سبب از وی سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

تسلیه

رای و نظر امیر ایوب و شوق در قبال مو اهل
توسعه کشور و سبب از این سبب ها
از ص ۱۶ تا ۱۶

تسلیه

رای و نظر امیر ایوب و شوق در قبال مو اهل
توسعه کشور و سبب از این سبب ها
از ص ۱۶ تا ۱۶

- ۱- امین افکار جدید همو افکار حال و طور افکار
- ۲- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

تسلیه

رای و نظر امیر ایوب و شوق در قبال مو اهل
توسعه کشور و سبب از این سبب ها
از ص ۱۶ تا ۱۶

- ۱- در امر اول اسلحه لازم بیاید سبب و سبب
- ۲- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

- ۱- وقتیکه امیر از ملل سبب لازم است بلیک حکومت
- ۲- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

- ۱- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۲- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

- ۱- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۲- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۳- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۴- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۵- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۶- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها
- ۷- سبب سبب از این سبب ها و سبب از این سبب ها

تقسیمات این بند در صورتی بعد

تشییات لا
(رابطه بین دولت و ملت)

<p>۱- دگر حدیث اعلیٰ و اسلام و لویا سمن ۲- قضیه هندو ۲۲ ۳- مهاجرت حکام فریخت و مطابقت اسلام با مبادی انسانی و اخلاقی ۴- ۲۵ و ۲۶ ۵- و در نظر کسانی که میگویند این احکام منتهی به حدیث اعلیٰ است ۲۶ ۶- قضایای اروپا و شرقی ۲۷ ۷- قضایای علمی و مطابقت این احکام با علمین از یونان تا غیر از ۲۸</p>	<p>۱- مشهور و مطبوعه آن ۲- محتوای کتابها از ص ۲۸ تا ۳۸</p>	<p>۱- جامعیت در علم ۲۳ ۲- لزوم در فهم علم در مابین سیاسی و طرح بحث هیئت علمی ۲۸ تا ۳۸ ۳- بلندی محتوای کتابها ۲۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۳۸ تا ۴۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۴۸ تا ۶۹</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۶۹ تا ۸۴</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۴ تا ۱۱۷</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۸ تا ۱۱۸</p>
<p>۱- دگر حدیث اعلیٰ و اسلام و لویا سمن ۲- قضیه هندو ۲۲ ۳- مهاجرت حکام فریخت و مطابقت اسلام با مبادی انسانی و اخلاقی ۴- ۲۵ و ۲۶ ۵- و در نظر کسانی که میگویند این احکام منتهی به حدیث اعلیٰ است ۲۶ ۶- قضایای اروپا و شرقی ۲۷ ۷- قضایای علمی و مطابقت این احکام با علمین از یونان تا غیر از ۲۸</p>	<p>۱- جامعیت در علم ۲۳ ۲- لزوم در فهم علم در مابین سیاسی و طرح بحث هیئت علمی ۲۸ تا ۳۸ ۳- بلندی محتوای کتابها ۲۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۳۸ تا ۴۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۴۸ تا ۶۹</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۶۹ تا ۸۴</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۴ تا ۱۱۷</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۸ تا ۱۱۸</p>	<p>۱- اهمیت قضایای و حقوق از ص ۱۱۸ تا ۱۲۰ ۲- و در نظر کسانی که معتقدند در مابین حکم بین برده الهی از مباحثه حدیث کامله انسانی است که میگویند از ص ۱۲۱ تا ۱۲۶</p>
<p>۱- دگر حدیث اعلیٰ و اسلام و لویا سمن ۲- قضیه هندو ۲۲ ۳- مهاجرت حکام فریخت و مطابقت اسلام با مبادی انسانی و اخلاقی ۴- ۲۵ و ۲۶ ۵- و در نظر کسانی که میگویند این احکام منتهی به حدیث اعلیٰ است ۲۶ ۶- قضایای اروپا و شرقی ۲۷ ۷- قضایای علمی و مطابقت این احکام با علمین از یونان تا غیر از ۲۸</p>	<p>۱- جامعیت در علم ۲۳ ۲- لزوم در فهم علم در مابین سیاسی و طرح بحث هیئت علمی ۲۸ تا ۳۸ ۳- بلندی محتوای کتابها ۲۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۳۸ تا ۴۸</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۴۸ تا ۶۹</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۶۹ تا ۸۴</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۴ تا ۱۱۷</p>	<p>۱- مباحثه از ص ۸۸ تا ۱۱۸</p>	<p>۱- اهمیت قضایای و حقوق از ص ۱۱۸ تا ۱۲۰ ۲- و در نظر کسانی که معتقدند در مابین حکم بین برده الهی از مباحثه حدیث کامله انسانی است که میگویند از ص ۱۲۱ تا ۱۲۶</p>

۱- تشییه گیری از طرح مساله قضایای
از ص ۱۱۷ تا ۱۲۶

۱- تشییه گیری از اینکه ادیان الهی
مؤسس علمیه و تشییه نمودند
از ص ۱۱۲
۲- و در نظر کسانی که معتقدند که تا مابین
قضایای انسانی مباحثه از کتاب افعال
تشییه و حمایت کتابها مستند به است
از ص ۱۱۵

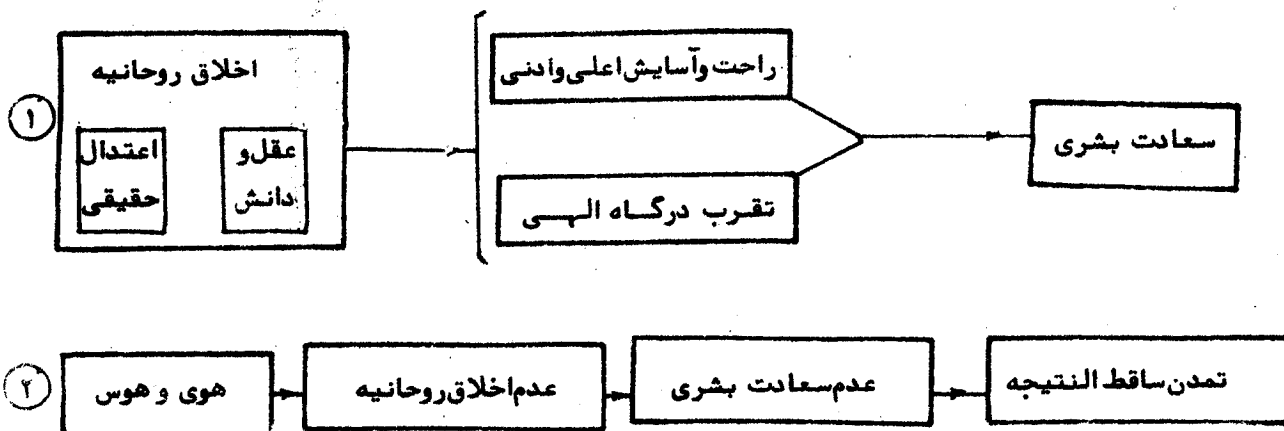
۱- و در صفا ۱۲۱ تا ۱۲۳
۲- تشییه اهل امیر ان در میان کردن
چشم و گوش خویش ۱۲۳
۳- طرح اعلامها در طریق تعلیم
علوم و تشییه تشییه مباحثه
از ص ۱۲۳ تا ۱۲۶

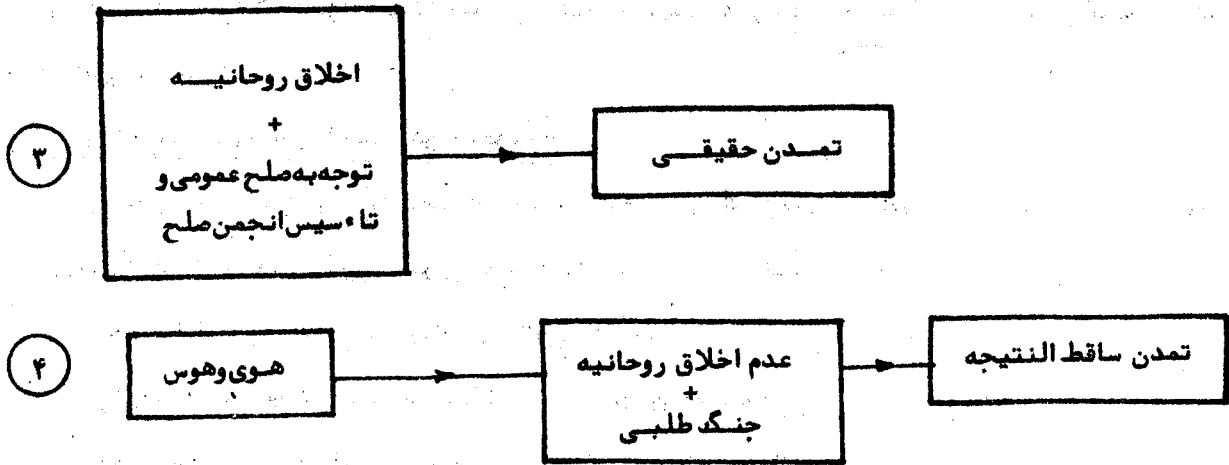
روش مطالعه

روش مطالعه این درس براساس درس "روشهای مطالعه" و همچنین "روشهای مطالعه آثار ۱ و ۲" می باشد. اما بطور کلی این درس - بخصوص کتاب مبارک "رساله مدنیه" دارای روش خاص مطالعه است که به تشریح آن می پردازیم:

الف - رساله مدنیه:

همچنانکه در نمایه رساله مدنیه مشاهده می فرمایید، کل مباحث این کتاب مبارک، در چهار مبحث تقسیم شده است که حضرتشان به بررسی راء و نظر احزاب و فرق در قبال عوامل پیشرفت و ترقی ایران می پردازند. دانشجویان گرامی می بایست هر مبحث اصلی را در نظر گرفته آنگاه به نکات زیر گروهی بحث، توجه نمایند گاهی هر نکته، زیر گروهی نیز، خود جنبه اصلی یافته، به نکات زیر گروهی دیگر تقسیم می شود. مانند مبحث شماره ۲: "این قوانین بلاد کفریه است و مغایر اصول مرعیه" که این مبحث به ۵ مبحث زیر گروهی تقسیم شده است. اما برای مثال مبحث شماره ۴ خود نیز به چهار مبحث زیر گروهی تقسیم شده است الی آخر. (به نمایه نگاه کنید). به هر حال بعد از یافتن نکات اصلی و مباحث زیر گروهی به نکات اصلی و فرعی توجه نمایید و مسائل علت و معلولی و اهم و فالا هم را یافته و آن را در اندیشه خویش پیور کنید و در ذهن خویش متمکن سازید. برای مثال مبحث "مخالفاً لهواه" را که از صفحه ۶۹ تا ۸۴ کتاب آمده است، بررسی می نماییم. در این مبحث حضرت عبدالیها، سومین جزء از حدیث مبارک "واما من كان من العلماء...۰۰۰" را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهند (به نمایه نگاه کنید و بعد از آن به متن کتاب مراجعه نمایید). در این بحث که خود جزء مباحث فرعی، یکی از مباحث اصلی کتاب - یعنی "این قوانین بلاد کفریه است و مغایر اصول مرعیه شرعیه" - است، مفهوم و مقصد از مخالفت با هوی رانقد و بررسی می فرمایند و عمق مطلب را عرضه می دارند. در این مبحث مفاهیم "هوی و هوس"، "اخلاق روحانیه"، "سعادت بشری" و "تمدن حقیقی" جزء مفاهیم کلیدی می باشند و بقیه توضیحات و مثالها پیرامون این مفاهیم عرضه می گردند. (ابتدا بحث را دقیقاً مطالعه فرمایید سپس به فرمولهای ذیل مراجعه نمایید):

در رابطه، شماره (۱) حضرت عبدالبهاء از اخلاق حسنه به عنوان "ممدوخرترین امور" نام می‌برند، به شرط آنکه مرکز سnoch عقل و دانش و نقطه، استنادش اعتدال حقیقی باشد. در آن صورت "مقصد اصلی و مطلب کلی از بسط قوانین اعظم و وضع اصول و اساس اقوم جمیع شئون تمدن" یعنی "سعادت بشری" حاصل خواهد آمد که "راحت و آسایش اعلی و ادنی از افراد هیئت عمومی" و همچنین "تقرب درگاه الهی" را دربر خواهد داشت.

آنگاه حضرت عبدالبهاء از "هوی وهوس" به عنوان فاسد کننده، اخلاق نام می‌برند و تمدن اروپا را به عنوان يك تمدن بی‌اخلاق، "ساقط النتیجه" اعلام می‌دارند و دلائل آن را جنگ طلبی ملل اروپا ذکر می‌فرمایند (به رابطه ۲) توجه نمایید) در اینجا حضرت عبدالبهاء به يك بحث زیرگروهی - اما بسیار مهم - دیگر می‌پردازند و آن ذکر عوامل زیر بنایی تحقق "تمدن حقیقی" در عالم می‌باشد و آن را با توجه به مباحث قبلی طرح می‌فرمایند. (به رابطه ۳) توجه نمایید) کل مبحث واصل مطلب صفحات ۶۹ تا ۸۴ یعنی مبحث "مخالفا لهواه" در رابطه، شماره (۴) نشان داده شده است.

ب: روش مطالعه مکاتیب مبارکه جلد ۲

برای مطالعه الواح مبارکه مندرج در مکاتیب عبدالبهاء، جلد ۲، روشهای ذیل می‌تواند راهنمایی جهت تعمق و درك بیشتر از این آثار مبارکه بحساب آید:

۱ - يك مطالعه اجمالی از لوح مبارک به عمل آورید:

در این بررسی اولیه و مقدماتی، بسیاری از مطالب برای ما مکشوف خواهد شد. از لغات مشکله تا موارد مبهمه، وقوف بر مضامین اصلی و نکات برجسته و فصل الخطابها و نحوه، ارتباط آنها و تبیینات و توضیحات و نوع خطابها و شیوه، طرح مسائل و بسیاری از موارد دیگر که در هر لوح بنحو خاصی مطرح می‌گردد.

۲ - از منابع کمک آموزشی بهره بگیرید:

منابع کمک آموزشی امری و غیر امری بسیار متنوع است: استفاده از منابع مکتوب مثل فرهنگها و قاموسها و ... و استفاده از فضایی حی و حاضر امر که در اطراف شما وجود دارند. بنابراین در مطالعه، آثار مبارک بر

این درس از منابع کمک آموزشی به نحو احسن استفاده نمایید . فهرست برخی از این منابع در بخش کتب کمک آموزشی ذکر شده است .

۳- به شاه ن نزول الواح تا حد ممکن توجه نمایید :

دانستن شاه ن نزول يك لوح به درك منظور و مقصود مبارك از نزول آن اثر، بسیار کمک می نماید . در حین بررسی شاه ن نزول اثر یا لوح می توان به چند نکته اساسی توجه نمود :

- لوح مبارك در چه موقعیت زمانی و مکانی نازل گردیده است ؟

- مشرب و خصوصیات و شخصیت مخاطب یا مخاطبین چیست ؟

- هدف مبارك از نزول لوح یا اثر با توجه به شرایط زمانی و مکانی چیست ؟

برای مثال در مورد مطالعه لوح مندرج در صفحات ۱۱۴ تا ۱۱۸ مکاتیب عبدالبهاء جلد ۴ این موارد

قابل مطالعه است :

- موقعیت زمانی و مکانی نزول لوح : با مطالعه لوح مبارك متوجه خواهیم شد که این لوح در خلال جنگ

بین المللی اول در اروپا و در بحرانی ترین موقعیت آن نازل گردیده است . زیرا می فرمایند : " خطه اروپا

بتمامها میدان خونریزی است " . و در مورد شدت آن که بیانگر جنگ بین الملل می باشد می فرمایند : " از

بدایت تاریخ بشر الی الان چنین شعله جانسوز نیفروخته و چنین نائره شعله به آفاق نرزه " . زیرا

مهمترین جنگی که تا زمان حیات مبارك در عالم اتفاق افتاده است ، جنگ بین المللی اول می باشد .

- مشرب و خصوصیات و شخصیت مخاطب یا مخاطبین : در لوح مبارك خطاب مبارك به احبای الهی

می باشد زیرا می فرمایند : " ای یاران دل و جان " و براین اساس نیز مطالب را پرورش می دهند زیرا مشرب

مخاطب نقش بسیار مهمی را در شخص مخاطب بازی می کند . مطمئنا " لحن و شیوه طرح خطاب و طرح مسائل

از طرف حضرتشان خطاب به احباء دارای خصوصیات دیگری می باشد . برای مثال مساء له صلح و نقش

مشیت الهی در حوادث تاریخی برای احباء که از قبل با آثار حضرت بهاء الله آشنایی داشته و همچنین با

الواح اولیه حضرت عبدالبهاء و تبیینات مبارك در کتابهای متعدد آشنایی دارند ، به صورت يك امر از پیش

پذیرفته شده ، مادی می باشد . بنابراین حضرتشان برای این امور زیر بنایی استدلالی مطرح نمی فرمایند مگر

مخاطب خواستار آن باشد . اما اگر مشرب مخاطب با تفکر شکل گرفته بهایی متفاوت باشد حضرتشان در

مواردی لازم می دانند به ذکر دلایل و براهین و اثبات موضوع بپردازند . همچنانکه در لوح مبارك مندرج در

صفحه ۱۶۰ کتاب ، خطاب به مسترفلیپس منشی کنفرانس صلح ملل (روك . به ص ۱۵ . فهرست عناوین . ذیل

عنوان " ف ") به ذکر اهمیت کنفرانس صلح می پردازند و اهمیت این قرن اعظم را می نمایانند . و از جمله

خوارق عادات این قرن را تا سیس وحدت عالم انسانی - توسط حضرت بهاء الله - نام می برند و آنگاه به ذکر

شواهد و دلائل تاریخی در زمینه اختلاف بین مذاهب و اقوام ایران پرداخته و خطاب حضرت بهاء الله را به

اهل عالم در زمینه وحدت عالم انسانی ذکر نموده ، به ذکر دعوت حضرت بهاء الله در کتاب اقدس در زمینه

صلح عمومی و مجلس صلح می پردازند . توجه می فرمایند که مشرب مخاطب تا چه حد در نحوه نزول و ارائه

اثر موثر می‌باشد.

همچنین با مراجعه به کتاب مبارک رساله مدنیه به نوع خطاب که در اثر تفاوت مشرب اهل ایران با اهل‌بها، متفاوت می‌باشد، پی‌خواهید برد و یا در لوح مبارک مندرج در صفحه ۱۲۷. همچنین لوح مبارک مندرج در صفحه ۷۳ خطاب به جمعی بهائیان به اصطلاح "کلیمی‌نژاد"، ضمن برشمردن نام این افراد که عبارت از داوود و اسحاق و حق نظر و ۰۰۰ است، از مصطلحات آشنا با این قوم استفاده می‌فرمایند. برای مثال در مورد نکسر فردی بنام داوود از "حضرت داوود" که نزد این قوم فردی مهم و آشناست نام می‌برند: "جناب داوود و دود به مقام محمود وارد ۰۰۰ و مانند حضرت داوود به آهنگ رود و عود یاران را بستود" و در پایان لوح نیز از اتحاد بین یاران صحبت می‌فرمایند: "در میان یاران دو عنوان نماند کلیمی و فرقانی گفته نشود".

- هدف لوح: با مطالعه لوح مندرج در صفحه ۱۱۴ می‌توانیم چنین در نظر بگیریم که هدف از ارسال این لوح با توجه به خصوصیات زمانی و مکانی عبارت از روشن نمودن احباء و عبرت گرفتن آنها از حوادث جنگ اول که باعث خرابی و ویرانی بیحد در اثر نپذیرفتن ندای الهی شد و تعیین وظیفه آنان که بعد از جنگ، آهنگ ملکوت را بین اهل عالم بلند نمایند و به تبلیغ امر بپردازند.

۴- وقوف به موضوعات لوح: در جهت شناخت این مسأله که موضوعات مندرجه در لوح مبارک به چند شاخه یا دسته تقسیم می‌گردند، می‌بایست توجه کافی معطوف نمود و در جهت مطالعه، پیش نیازهای آن موضوع، حرکت نمود:

اگر موضوع لوح در زمینه‌های ادبی است — مطالعه زمینه‌های ادبی لازم است.

اگر موضوع لوح در زمینه‌های تاریخی است — مطالعه زمینه‌های تاریخی لازم است.

اگر موضوع لوح در زمینه‌های فلسفی است — مطالعه زمینه‌های فلسفی لازم است.

اگر موضوع لوح در زمینه‌های عرفانی است — مطالعه زمینه‌های عرفانی لازم است.

اگر موضوع لوح در زمینه‌های اجتماعی است — مطالعه زمینه‌های مقدماتی جامعه‌شناسی و سیاست لازم است.

اگر موضوع لوح در زمینه‌های تربیتی است — مطالعه مبانی تعلیم و تربیت مورد نیاز است.

گاهی تعدادی از الواح مبارکه مجموعه‌ای از موضوعات مذکور را در بردارند. به عنوان مثال در لوح مبارک مندرج در صفحه ۸۳ اصطلاحات طیور، افنده، لاهوت، افق ادنی، جناح و جمله، "در دمی از اسفل لابه لاهوت الای طیران نمایید" همگی نمایانگر طرح مسائل عرفانی در لوح مبارک می‌باشد. همچنین با توجه به مضامین مطروحه در لوح مبارک مندرج در صفحات ۵۴ تا ۵۹، عرفانی - فلسفی بودن لوح به وضوح مشاهده می‌شود. لوح مبارک مندرج در صفحه ۴۲ که درباره وقایع ۱۲۲۷ هـ ق ایران و حاوی بسیاری از مطالب مهم سیاسی است و اطلاعات مربوط به دوران محمد علی شاه و قضیه، مشروطیت و استبداد صغیر و احزاب آن دوران، می‌تواند به مطالعه، عمیق‌تر این لوح مبارک کمک شایان بنماید.

۵- وقوف به اجزای تشکیل دهنده لوح: بطور کلی الواح مبارک حضرت عبدالبها، مندرج در مکاتیب جلد

۴ دارای اجزای نسبتاً "مشابهی می‌باشند و تشکیل می‌گردند از: (۱) ذکر مخاطب یا مخاطبین (۲) طرح موضوع

- اصلی (۳) توضیح و تشریح موضوع اصلی همراه دلایل یا شواهد یا تبیینات (۴) نتیجه‌گیری از طرح موضوع اصلی • همچنین بطور کلی هر لوح مبارك دارای روح و پیام مهمی نیز می‌باشد که با مطالعه، کل لوح مبارك به خواننده القاء می‌گردد • برای مثال در لوح مبارك مندرج در صفحه ۱۹۹:
- (۱) مخاطب: "اعضای انجمن صلح لاهه" می‌باشد • زیرا می‌فرمایند: "مسیو در سلپویس، کمیته محترمه اجرائیه صلح عمومی: اعضای محترما"
- (۲) موضوع اصلی: اصالت و اهمیت صلح عمومی، زیرا می‌فرمایند: "امروز اهم مسائل از مهم امور در عالم انسانی • ساءله صلح عمومی است" و در دنباله، این امر مطالب و مباحث، در حول وحوش این امر ارائه می‌گردند •
- (۲) - ۱- دلیل: جنگ اخیر (منظور جنگ جهانی اول است) و ظهور ادوات فوق طاقت بشریه لزوم این امر یعنی تحقق صلح عمومی را محقق می‌سازد •
- (۲) - ۲- شاهد: جان فداکردن هزاران بهایی ایرانی در راه صلح و اعتقادی بودن آن در بین آنان و کوشش و فداکاری در راه آن و اینکه بهائیان این امر عظیم را اساس ادیان الهی می‌دانند و خدمت به ملکوت الهی •
- (۲) - ۳- راه حل: به دانستن اکتفا نمی‌شود و قوه تنفیذیه می‌خواهد که همان نفوذ کلمه‌الله و تاییدات روح القدس است •
- (۳) نتیجه‌گیری کلی از طرح موضوع اصلی: پس باید وحدت عالم انسانی را تاءسیس نمود تا بنیان صلح عمومی برپا گردد •
- (۴) روح و پیام لوح: صلح عمومی دارای اصالت و جامعیت است و راه تحقق آن کوشش و جانفشانی و همچنین نفوذ کلمه‌الله و تاییدات روح القدس می‌باشد •

مثال دوم: همچنین در لوح مبارك مندرج در صفحه ۱۱۸

- (۱) مخاطب: احبای ایران زیرا می‌فرمایند: "ای یاران رحمانی"
- (۲) موضوع اصلی: طرح حوادثی که برای احبای ایران اتفاق افتاد و باعث تاءسف و احزان گردید •
- (۳) توضیحات و شواهد:
- (۲) - ۱- بدون سبب علم عداوت و بغضاء، برافراختند و دست به خون مظلومات و مقربان درگاه کبریا آلودند •
- (۲) - ۲- علت: این حرکت یا غیانه منبعت از حسد طاغیانه بود زیرا ملاحظه نمودند که نفحات قدس آفاق را معطر نموده و ...
- (۲) - ۳- شاهد تاریخی: نکر "یزید" و "ولید" و "خولسی" و "سنان" و "شمر" در برخورد با حضرت سیدالشهداء •

۴) نتیجه‌گیری از طرح موضوع اصلی: همیشه چنین بوده و هست. این درنده خوبی سبب شرمندگی آنان و مآلا " باعث مغلوبیت و مقهوریت و نقیمت و خسران آنان خواهد شد بنابراین احبا بمقابله. به‌مثل ننموده و به اخلاق رحمانی معامله نمایند و فقط به حکومت شکایت نمایند.

(ذکر ثمرات جانفشانیهای حواریون حضرت مسیح و پیروان امام حسین در صحرای کربلا)

۵) روح و پیام لوح: حوادثی که برای احبا، اتفاق افتاد لازمه، چنین نهضت بزرگی است و احبا، باید نه تنها مقابله ننموده بلکه به اخلاق رحمانی معامله نمایند و در صورت لزوم به حکومت شکایت برند.

۶ - به روابط بین اجزای يك لوح با دقت توجه نمایید:

اگرچه در بحث قبلی به توضیح اجزای يك لوح با ذکر دو مثال - پرداختیم اما در این مبحث به تشریح دقیق تر روابط بین اجزای مختلف يك لوح می‌پردازیم. دانشجویان گرامی می‌بایست توجه فرمایند که اجزای يك لوح در چند رابطه می‌توانند با یکدیگر قرار گیرند:

۶-۱ - رابطه، موضوع اصلی با توضیحات و شواهد و مدارك و دلایل اثبات آن موضوع: در اینگونه روابط

ابتدا موضوع اصلی مطرح می‌گردد و خواننده لوح می‌بایست دریابد که موضوع اصلی چیست و شواهد و مدارك و دلایل ذکر شده به دنبال موضوع اصلی که جهت اثبات آن موضوع آمده است، چیست. اگرچه در مبحث شماره ۵ دو مثال در این زمینه ارائه گردید اما برای توضیح بیشتر به لوح مبارک مندرج در صفحه ۵۴ مراجعه فرمایید. در این لوح که خطاب به "دوستان الهی، می‌باشد، موضوع اصلی: "بی‌اهمیتی عالم مادی و اهمیت عالم باقی" است که از جمله: "در این خاکدان ترابی آشیانه نمودن صفت خراطین ارض است" شروع شده، تا جمله، "به شرف‌لقای جمال اعلی و نعمت لاتغنی و موهبت عظمی مشرف گشتند" ادامه یافته است (ص ۵۴ س ۱۳- ص ۵۵ س ۱۲). بقیه توضیحات که از جمله، "پس ای مخموران صهبای الهی... شروع می‌گردد، به شکافتن مساله و توضیحات مربوط به موضوع اصلی اختصاص یافته است:

- تحمل بلایا و بیان فلسفه، رنجی که به احبا می‌رسد (ص ۵۶)

- بوی عوالم الهیه که اگر به مشام جهانیان برسد، تحمل هر نوع بلایی را می‌نمایند (ص ۵۷)

- توضیح این مطلب که اگر مواهب آن عوالم الهیه و اسرار آن ملکوت باقیه در این عالم فانی و جهان ترابی مشهود و واضح نیست، جای تعجب نه زیرا این عالم سعه، ظهور آن را ندارد (ص ۵۸) بلکه چون به عوالم سائره، الهیه انتقال نمایند آن موهبت‌کبری رخ بگشاید (ص ۵۹). بنابراین با مطالعه لوح مبارک فوق درمی‌یابیم که چگونه "توضیحات" با "موضوع اصلی" در ارتباط قرار می‌گیرند و چگونه "اجزای توضیحات" با یکدیگر قرار می‌گیرند. طرح مساله - مادون و مافوق در لوح مبارک فوق نیز يك مساله فرعی است که به روشنگری موضوع اصلی

کمک می‌نماید. بنابراین:

بی‌اهمیتی عالم‌مادی و اهمیت عالم‌باقی — استشمام بوی عالم‌الهی = موضوع اصلی

در رتبه مافوق آن رتبه چون مبعوث شود، — هر استعداد و لیاقت وقوا = موضوع فرعی

ظاهر می‌گردد. و کمالی که هر شیئی در گه‌گه‌به‌روشنگری

رتبه‌ای از مراتب تحصیل و موضوع اصلی می‌نماید

اكتساب می‌نماید

۲۶- ارتباط اجزای گوناگون لوح با یکدیگر: از آنجا که الواح مبارک بطور معمول جهت طرح يك يا چند موضوع اصلی اختصاص دارد که از آن نتیجه، خاصی را انتظار دارند بنابراین می‌توان انتظار داشت که اجزای مختلفه، لوح در ارتباط منطقی موضوعی و تشریحی با یکدیگر قرار گیرند. چنانچه که در الواح مثال زده شده در مبحث شماره ۵ طرح گردید. اما در مواردی از الواح مبارکه از مسائل مختلفی صحبت به عمل می‌آید که با یکدیگر مرتبط نمی‌باشند و فقط با مخاطب لوح مرتبط می‌گردند. برای مثال در لوح مبارک مندرج در صفحه ۳۰ قضیه "فیلسوف هلندی" با "منسوخ بودن کتاب بیان به کتاب اقدس" هیچ ارتباطی ندارند و دو موضوع جداگانه می‌باشند که هر یک با مخاطب لوح در ارتباط می‌باشند.

۳-۶- رابطه بین مضامین لوح و مخاطب لوح: همچنانکه در قسمت "شأن نزول" توضیح مختصری در این مورد ذکر گردید، مخاطب لوح نقش بسیار مهمی در چگونگی نزول لوح و مضامین آن دارد. در اینجا لازم نمی‌بینیم که مطالب قبل را تکرار نماییم اما در ارتباط با لوح مبارک مذکور (ص ۵۴) چون خطاب مبارک به "دوستان الهی" می‌باشد و با توجه به موقعیت زمانی لوح که احتمالا در دوران بحرانی انقلابات و مهاجرات دوران مشروطیت است، تشویق و تحریص احباء، بر تحمل بلايا و ذکر حکمت و فلسفه آن، بر نزول این لوح مبارک کمک نموده است.

بنابراین در بررسی رابطه لوح با مخاطب لوح می‌بایست به چند فاکتور توجه نمود: (۱) مخاطب یا مخاطبین و مشرب آنها (۲) موقعیت زمانی و مکانی (۳) آیا طرح موضوع از طرف مخاطب بوده یا آنکه اراده مبارک مستقلا در نزول لوح مؤثر بوده است.

۷- رابطه مضامین لوح را با الواح مبارک دیگر کشف نمایید: جهت درک بهتر مطالب مطروحه در يك لوح می‌توان از موارد مشابه ذکر شده در الواح مبارک دیگر کمک گرفت. برای مثال مطالب لوح مبارک مندرج در صفحه ۵۴ را که مربوط به تحمل بلايا می‌باشد. با لوح مبارک مندرج در ص ۱۲۳ مقایسه نمایید. در لوح مبارک اخیر، از صدمات و لطمات وارده از اخوی خویش ذکر می‌فرمایند و از تحمل این بلايا صحبت نموده، آرزوی هر بلا و ابتلائی در سبیل محبت الله می‌فرمایند و از مکتوبی از احبای امریک نگری بمیان می‌آورند که کل امضاء نموده‌اند که در سبیل محبت الله جانفشانی نمایند تا حیات جاودانی یابند.

بنابراین توجه می‌فرمایید که مضامین لوح مبارک اخیر با لوح مبارک قبل تا چه حد با یکدیگر مرتبط و روشن‌تر یکدیگر می‌باشند و چگونه آن را در حیات خوموی و روزمره، خویش و احبای امریک مجسم

می‌فرمایند.

۸- روابط طوح مبارک را با حقایق تاریخی و مذهبی قبل، روشن نمایید: در اغلب الواح نازله می‌توان رابطه‌ای هر

چند کم و گاهی بسیار زیاد، با حقایق مذهبی و تاریخی و اصولاً " با گذشته را مشاهده نمود.

۸-۱- زمینه‌های مذهبی:

زمینه‌های مذهبی یکی از عوامل بسیار مهم مورد استفاده در آثار مبارکه می‌باشند (هر چند که در آثار

مبارکه دارای روحی جدید و بدیع می‌گردند) زیرا سنخیت آثار مبارکه که اصولاً " مذهبی است بنا

زمینه‌های مذهبی قبل کاملاً " معقول و بدیهی می‌باشد. بنابراین شناخت مضامین مذهبی قبل در درک

بهر آثار مبارکه، بسیار مؤثر می‌باشند این رابطه در چند وجه میسر است:

۸-۱-۱- از نظر مفاهیم بکار برده شده: برای مثال در بیان مبارک " پس ای مخموران صهای الهی و سرمستان

جام جذب و موهبت رحمانی " (ص ۵۵)، استفاده از مفاهیم عرفانی اسلامی بنحو مطلوبی صورت گرفته

است.

۸-۱-۲- از نظر اشتراك دیدگاه: برای مثال در بیان مبارک " ای دوستان الهی و مشتعلان به نار محبت

رحمانی در این خاکدان ترابی آشیانه نمودن صفت خراطین ارض است و سمت طیور خاک پست " (ص ۵۴)،

این اشتراك دیدگاه با دیانت اسلام و سایر ادیان که به بی‌اهمیتی عالم ناسوت و اصالت

و اصلیت عالم ملکوت معتقدند مشاهده می‌گردد.

۸-۱-۳- استفاده، مستقیم از آیات و کلمات الهی دیانت قبلی و توجیه و تفسیر آن: برای مثال در

تفسیر مبارک از آیه، مبارکه، قرآنی: " ومن آياته خلق السموات والارض وما بث فيها من دابة " (ص ۱۴۲)،

از آن جمله می‌باشد.

۸-۲- زمینه‌های تاریخی:

از آنجا که اصولاً " انسان و مکاتب و ایدئولوژیها در بستر تاریخ مطرح می‌باشند، بنابراین تاریخ به عنوان

زیربنا و پایه‌ای برای هر مکتب و ایدئولوژی مطرح می‌گردد و ادیان الهی نیز از مسائل تاریخی به عنوان

عوامل پایه‌ای برای توضیح و تشریح مکتب خویش استفاده نموده‌اند (← نقش تاریخ در زندگی انسانها)

بنابراین در جایی که حضرت عبدالجبار، می‌فرمایند: " قوه، دین ملوک را خاضع کند و اصحاب نفوذ را

سغلوب نماید پس بکوشید که دین حقیقی که روح حیات، به عالم انسانی می‌دمد، انتشار یابد " (ص ۵۴)

مکاتیب (با استفاده از تاریخ، چنین ادعا و بیانی را مطرح می‌فرمایند. همچنانکه در داستان حنظله

(رساله مدنیه) و یا در شرح دیانت مسیح (ص ۹۸ رساله مدنیه) استشهاد می‌آورند: " کل ملوک چهار

قطعه از قطعات خمه، عالم بر اضمحلال ملت عیسویه به اتم عزم برخاستند مع ذلك عاقبت اکثری به

جان و دل در ترویج دین الهی شتافتند و کل ملل اروپ و بسیاری از طوائف آسیا و افریک و بعضی متمکنین

جزائر بحر محیط در ظل کلمه، توحید جمع شدند. حال ملاحظه نمایید که آیا در وجود از هر جهت اساسی

اعظم از دیانت خلق شده؟ " و در دنباله، این بیان از رسوخ روح حقیقی دیانت عیسوی در پیروان آن و

عمل بر وصایای حضرت مسیح به وسیله پيروانش مثالی از جالینوس، حکیم و فیلسوف یونانی نکر می‌فرمایند که: "الیوم مشاهده می‌کنیم قومی را که مسمی به نصاری اند و به ثواب و عقاب آخرت معتقدند و مومن و از این طایفه افعال حسنه صدور می‌نماید مثل افعال نفسی که فیلسوف حقیقی است چنانچه جمیع ما عینا "مشاهده می‌نماییم که از موت مخافتی ندارند و از کثرت حرص و اشتیاقشان به عدل و انصاف از متفلسفین حقیقی محسوبند" (صص ۹۹ - ۱۰۰ رساله مدنیه)

بنابراین توجه می‌فرمایید که حضرتشان برای اثبات اینکه: "دین حقیقی، روح به عالم انسانی می‌دمد" چه نکاتی را از تاریخ برمی‌گزینند و بکار می‌برند.

۹- مطالعه الواح را با مطالعه سایر آثار مبارکه بهتر می‌توان فرا گرفت: بطور کلی فهم اساسی آثار مبارکه بدون کمک از سایر آثار دشوار و گاهی غیرممکن است. می‌توان گفت اصل اساسی در آثار مبارکه آن است که آثار مبارکه در توضیح آثار دیگر کمک می‌نماید. برای مثال: برای درک بهتر مطالبی که در صفحه ۸۴ کتاب مستطاب رساله مدنیه مندرج است، می‌توان از مکتوب مندرج در صفحه ۵۰ مکاتیب مبارک کمک گرفت. در رساله مدنیه می‌فرمایند: "۰۰۰ کلمه، رابعه، آن روایت باهر الهدایه لامر مولاهاست. این معلوم و مبرهن است که اعظم منقبت عالم انسانی اطاعت پروردگار است و شرف و عزتش در متابعت او امر و نواهی خداوند یکتا. نورانیت امکان به دیانت است و ترقی و فوز و سعادت خلق در متابعت احکام کتب مقدسه الهیه. فی الجمله ملاحظه شود، مشهود گردد که در عالم وجود ظاهرا "و باطنا" اعظم اساس متین و اکبر بنیان قویم رزین که محیط بر آفرینش و کافل کمالات معنویه و صوریه و ضابط سعادت و مدنیت هیئت عمومیه بشریه است، دیانت است، اگرچه بعضی سبک مغزان که تعمق و تدبیر در اس اساس ادیان الهیه ننموده‌اند و روش بعضی مدعیان کاذبه، تدین را میزان قرار داده‌کل را به آن قیاس نمایند، از این جهت ادیان را مانع ترقی عموم انگاشته‌اند بلکه موه، سن نزاع و جدال و سبب بغض و عداوت کلیه بین اقوام بشریه شمرده‌اند و این قدر ملاحظه ننموده‌اند که اساس ادیان الهی را از اعمال مدعیان ادراک نتوان نمود. چه که هر امر خیری که در ابداع شبه‌آن متصور نه قابل سوء استعمال است."

و در مکاتیب مبارک می‌فرمایند:

"ای جنود حیات، شرق و غرب پرستش نجوم آفله نمایند و عبادت آفاق مظلمه، از اس اساس شرایع مقدسه الهیه غافل و از فضائل کمالات دین‌الله ذاهل. عادات و رسوم چند را ارکان شریعت الله شمرده‌اند و بر آن معتکف گشته‌اند و خویش را مطیع و منقاد انبیا و اولیا، شمرند و همچ گمان کرده‌اند که به اعلسی مراقی فلاح و نجاج رسیده‌اند و حال آنکه در اسفل جهل زیستند و بکلی از مواهب الهیه محروم و بی‌نصیب گشتند و سبب این حرمان آنکه به اساس اصل پی نبردند و در ترقی در عوالم روحانی و مقامات سامیه رحمانی نکوشیدند. اساس دین‌الله اکتساب کمالات است و استفاضه از فیوضات. مقصد از ایمان و ایقان تزیین حقایق انسانی به فیض کمالات ربانی است. اگر این حصول نیابد حقیقت حرمان است و عذاب نیران ۰۰۰" با تعمق در بیانات مذکوره علاوه بر تشابه و تطابق مضامین، در این دو اثر مبارک متوجه مطلبی خواهیم

شده همان توضیح آثار مبارکه به وسیله آثار مبارکه است . مثلاً " در متن مربوط به رساله مدنیه که ذکر
 "اساس ادیان الهیه" بمیان آمده دو متن لوح مبارک در مکاتیب می فرمایند که : "اساس دین الله اکتساب
 کمالات است " و به همین طریق با مطالعه سایر آثار می توانیم به مفاهیم وسیعتر و عمیقتر در توضیح اساس
 دین الله دست یابیم . (به مثال مطلب ۸ - ۲ نیز مراجعه نمایید)

درس مطالعه آثار ۳ را با دید استدلالی مطالعه نمایید

از آنجا که مسائل بشری و غوامض لاینحل انسانی در آثار مبارکه، حل شده‌اند و به فرموده حضرت عبدالبها: "این شجره مبارکه هر ثمر و فاکهه‌ای در آن موجود" (مکاتیب جلد سوم) • بنابراین جواب سوالاتی را که در ذهن ما بوجود می‌آیند و یا غیر بهائیان برای ما طرح می‌نمایند، باید در آثار مبارکه جستجو نمود.

منابع مطالعه این درس در پاسخگویی به غوامض لاینحل موجود در اذهان، از غنای خاصی برخوردار است و بسیاری از پاسخهای برجسته، مسائل دنیای امروز ما را در بر دارند. همچنانکه در معرفی درس از بیسان مبارک حضرت ولی عزیز امرالله شاهد آورده شد، رساله مدنیه مخزن کلمات عالییه حضرت عبدالبها، برای تجدید نظام دنیای آتیه بشمار می‌آید. بنابراین چنین اثر گرانبغری که برنامه، تجدید نظام دنیای آتیه را در خود دارد، می‌بایست پاسخگوی مسائل مهمی نیز باشد.

دانشجویان عزیز می‌بایست به نکات مهم و برجسته، این آثار توجه کافی مبذول دارند تا در آینده که در ذهن خویش به مسائلی برخورد می‌نمایند و یا دیگران برایشان مطرح می‌نمایند، جوابهای قانع کننده، موجود در این آثار را بکار گیرند و از سرچشمه زلال این کلمات عالییه بهره‌گیرند. از جمله مواردی که با آن برخورد خواهید نمود، "سنت گرایان" می‌باشند که در برخورد با مسائل دنیای مدرن، جوابهایی را در گذشته جستجو می‌نمایند که این جوابها حتی در گذشته نیز جوابگوی مسائل و مشکلات آن جوامع نیز نبوده است. همچنین با "ملی‌گرایان" صادقی برخورد خواهید نمود که به دنبال پاسخی برای عوامل پیشرفت و ترقی و اعتلاء ایران می‌گردند و شما با ارائه، دلایل مبارک به آنان، ایشان را در راه بهبود و ترقی و اعتلاء مملکت عزیز ایران رهنمون خواهید شد. همچنین با "مذهبیون" برخورد خواهید نمود که به ظاهر آیات و احادیث توجه نموده و به عمق مسائل نمی‌پردازند برای نمونه در برخورد با حدیث "و اما من کان من العلماء..." مسائل سطحی را مطرح می‌نمایند در حالیکه مفهوم و مقصود حقیقی آن را حضرت عبدالبها، در رساله مدنیه بنحو مقتضی و جدید نمایانده‌اند که در هیچیک از کتب علمیه، مذهبییه، مشاهده نمی‌گردد. و همچنین با افرادی برخورد خواهید نمود که نظام عالم را بر اساس جنگ و برخورد و کشمکش تفسیر می‌نمایند و آن را ذاتی وجود انسان تعبیر می‌نمایند و تنازع بقاء را فطری عالم انسانی می‌دانند. در آنصورت دلایل مبارک حضرت عبدالبها، در مورد صلح عمومی و اجتناب از جنگ و عدم فطری بودن تنازع بقاء، بکارتان خواهد آمد و یا به "غرب زدگانی" برخورد می‌نمایید که آمال و آرزوهایشان را در تمدن مادی و منحط غرب، جستجو می‌نمایند در حالیکه به فرموده حضرت عبدالبها، این تمدن، "ساقط‌النتیجه" است. توجه به دلایل مبارک حضرت عبدالبها، در نتیجه‌گیری ساقط‌النتیجه بودن تمدن مادی شما را به سلاح بزرگی از استدلال در برابر اینگونه نفوس، مسلح خواهد نمود. شما با تعمق در این دلایل و تطبیق آن با دنیای فعلی غرب، نتایج لازم را خواهید گرفت. همچنین با "مخالفین مذاهب" برخورد خواهید نمود که نقش ادیان را در جامعه، انسانی، نقش مخرب توصیف می‌نمایند. در حالیکه دلایل حضرت عبدالبها، در رساله مدنیه در بیان نقش ادیان در تکامل انسان و ایجاد وحدت و اتحاد، دلایل اینگونه نفوس را نقش بر آب خواهد کرد. همچنین با "مادیون" برخورد

خواهید نمود که به گوهر مجرد و غیر مادی در وجود انسان اعتراف ندارند و حیات را منحصر در این عالم می دانند و استقامت در بلایا را بیمورد می دانند. دلایل حضرت عبدالبهاء در مکاتیب جلد ۴ در مورد بقای روح و یا حکمت نزول بلایا و اهمیت عالم بعد و عدم فطری بودن تنازع بقاء و طرح مسأله تعاون و تعاضد و اتحاد، همگی پاسخگوی اینگونه نفوس می باشد. و به "اعلمای تعلیم و تربیت" برخورد خواهید نمود که به دنبال جوابی برای مسائل عدیده‌ای که در ذهنشان لاینحل باقی مانده است می گردند و اینگونه جوابها را در این دو کتاب نفیس خواهید یافت. و یا به "سیاسیونی" برخورد خواهید نمود که به جدایی دین از سیاست اعتقادی ندارند و حل مسائل انسانی را با دخالت فردی و حزبی در مسائل سیاسی می دانند. دلایل حضرت عبدالبهاء در مورد عدم مداخله در امور سیاسی و تجزیه و تحلیل مبارک از مسائل انقلاب مشروطیت و تحلیلی که از عملکرد احزاب در آن دوران بعمل می آورند، جوابگوی اینگونه نفوس است.

فیش برداری کنید:

آثار مبارکه دریای بیکران مفاهیم عالییه و صدف درر ثمینه معنویه می باشد و مانده ای گسترده است مملو از نعم روحانی . شایسته و ضروری است که دانشجویان گرامی طی مطالعه دروس مطالعه آثار مبارکه، از این آثار توشه ای برگیرند، تنها به ذهن خویش اعتماد ننمایند بلکه جهت مطالعات و تحقیقات آتیه و سخنرانیها از این آثار نفیسه، یادگارهایی برگیرند . براین اساس در حین مطالعه بر حسب سلیقه ، شخصی در صورتیکه به نص مورد توجهی برخورد نمودید، از آن فیش برداری کنید و مجموعه . این فیشها را برای استفاده های بعدی نگهداری نمایید . هرچند که این فیشها می توانند در امتحانات پایان ترم شما نیز بکار آیند ولی ارزش آنها برای آینده است . روش فیش برداری را در درس تحقیق ۱ بطور کامل فرا گرفته اید .

ارزشیابی این درس براساس اهداف آموزشی و نیز با توجه به نکاتی که در ذیل روش مطالعه ذکر گردیده است، خواهد بود.

۱- مقاطع ارزشیابی:

همانگونه که در شناسنامه درس مندرج است، این درس در ۴ مقطع مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد. ماهانه اول، میان ترم، ماهانه دوم و پایان ترم. میزان صفحات مورد مطالعه برای هر مقطع در برنامه - زمانبندی دقیقا " مشخص شده است لطفاً " به آن جدول مراجعه فرمایید.

۲- آشنایی با نمونه سوالات

جهت آشنایی با نحوه سوالات، چند نمونه را حضور گرامیتان معرفی می‌نماییم. توجه داشته باشید که نمونه‌های ذیل فقط در حد نمونه هستند و موارد دیگری نیز براساس روش مطالعه، درس، ممکن است طرح گردد.

۱- ۲- سوالات کلی: این نوع سوالات شامل سوالات از يك مجموعه مباحث در رساله مدینه و مکاتیب عبدالبهاء جلد ۴ می‌باشد. برای مثال: نقطه نظرگاههای مبارک را درباره " نقش فوق‌الطافه شدن سلاحهای جنگی در تحقق صلح عمومی " ذکر نمایید. در این سوالات توجه می‌فرمایید که از توضیحات مبارک در رساله مدینه و مکاتیب مبارک که در چند موضع درباره آن صحبت شده است، ارزشیابی بعمل خواهد آمد. (رجوع کنید به صص ۷۰ تا ۷۴ رساله مدینه و ص ۲۰۰ مکاتیب ج ۴)

۲- ۲- سوالات جزئی: این نوع سوالات به صورت کوتاه جواب و منحصر " به مورد خاصی تعلق می‌گیرد. برای مثال: " منظورا ز نیرین اعظمین عالمکون و امکان که در ابتدای رساله مدینه مذکور است، چیست؟ " (جواب درس ۲ رساله مدینه)

۲- ۳- توضیح ساده يك متن: در این نوع سوالات قسمتی کوتاه از بیانات مبارک طرح خواهد گردید و از شما خواسته می‌شود که آن را به زبان ساده بازگو نمایید. برای مثال: " ای - متوجه‌بین به ملکوت ابهی و مشتعلین به نار محبت الله، در ظل الطاف و عنایت حضرت احدیتید و در سراق عواطف جلیله، رب پر موهبت، لحظات اعین رحمانیه شامل است و فیوضات غمام رحمت متراکم و متتابع. انوار شمس حقیقت از مشرق لامکان طالع و لامع و فائض. دل به این الطاف خفیه ببندید و از هر قید و تعلقسی دل و جان را برهانید. در این سبیل قدیم و منهج مستقیم سلوک نمایید تا اعلام هدی گردید و آیات باهره، رب اعلی شوید " (مکاتیب ج ۴ ص ۸۰)

۲- ۴- توضیح مواضع خاصی از يك بیان: در اینگونه ارزشیابی، قطعه‌ای خاص از يك بیان مبارک که

دارای اصطلاحات خاصی است انتخاب می‌گردد و دانشجو می‌بایست در آن خصوص توضیحات لازمه را بیان نماید. مثال: "مواضع مشخص شده، بیان ذیل را توضیح دهید:

"عالم امکان در جوشش است و امیر لامکان در بذل و بخشش، نجات قدسی در مرور است و افواج عون و عنایت رب غفور در صدور و عبور نسیم رخیم جنت ابهی است که شرق و غرب را معطر نموده و نور مبین افق اعلی است که خاور و باختر را منسور کرده" (مکاتیب ج ۴ ص ۶۲)

۵-۲- تشریح يك لوح یا خطاب یا بیان: در این نوع سرفه‌الات جهت سنجش تعمق شما يك خطاب یا يك لوح یا بیان مبارك ذکر می‌گردد و لازمست که نکات مهمه آن را ذکر نمایید. مثال: "در خطاب مبارك ذیل به موارد پرسش شده پاسخ دهید:

۱) مخاطب بیان (۲) موضوع اصلی بیان (۳) توضیحات و دلایل و شواهد مربوط به بیان (۴) نتایج یا نتیجه اثبات موضوع اصلی"

"ای احبای الهی معنی یوم یغنی الله کلا من سعته این نیست که متبادر به اذهان است. مقصد این است که آن کنز بی پایان پنهان، ظاهر و عیان می‌گردد، کل از آن ثروت طافحه بهره‌مند و مستغنی می‌شود، نه این است که هیچیک از احباب محتاج دیگری نه. البته اطفال شیرخوار، فقیرثدی و پستانند و کودکان، محتاج مربیان و جوانان مستفیض از هوشمندان و هوشمندان مستحق ارشاد و هدایت مقربان. البته باید صغیرتمکین از کبیر نماید و مبتدی پیروی منتهی فرماید و همچنین مقربان درگاه کبریا باید هیکل وجود را به موهبت ملکوت ابهی بیارینند تا انوار تقدیس بر جمیع آفاق بتابد." (مکاتیب ج ۴، ص ۶۵)

تکلیف مطالعه آثار ۳

هدف تکلیف: هدف آموزشی این تکلیف آن است که دانشجو ورزیدگی لازم را در تشخیص نکات مشابه موجود در آثار بیابد و آن را بکارگیرد. با فراگیری این هدف و ورزیدگی در آن، دانشجو خواهد توانست مفاهیم مشابه را در آثار تشخیص داده و در تحقیقات خویش علاوه بر تشابه، به تفاوت بین دونص پی برده آنها را در جای خویش بکار برد.

باتوجه به هدف منکور، تکلیف این درس عبارت از استخراج مطالب و مواضع مشابه در کتابهای رساله مدنیه و مکاتیب عبدالبهاء جلد ۴ می باشد. برای دستیابی به این منظور به نکات زیر توجه فرمایید:

۱- از انتخاب موضوعات کلی بپرهیزید:

برای این منظور سعی نمایید موضوع انتخاب شده را هرچه بیشتر محدود نمایید. برای مثال یک موضوع مشترک بین رساله مدنیه و مکاتیب جلد ۴، مسأله "صلح" است. همچنانکه توجه می فرمایید در ذیل مفهوم صلح هزاران مفهوم محدودتر جای می گیرند. برای مثال: "اهمیت صلح عمومی"، "امکان تحقق صلح عمومی"، "دعوت به صلح عمومی"، "معایب جنگ و محاسن صلح"، "نقش احباء در صلح"، "نقش سازمانهای بین المللی در صلح"، "انجمن های صلح"، "نقش ازدیاد آلات حربیه در صلح" و در ذیل هر موضوع محدود نیز موضوعات محدودتری جای می گیرند.

مثال: ذیل مفهوم "امکان تحقق صلح عمومی" موضوعات زیر جای می گیرند:

"نقش فضل پروردگار در تحقق صلح عمومی"، "نقش همت نفوس کامله در تحقق صلح عمومی"، "نقش مالایطاق گردیدن ادوات حربیه در تحقق صلح عمومی" و...

بنابراین توجه می فرمایید که هرچه موضوع محدودتر گردد امکان یافتن نص مشابه با آن کمتر می گردد و همین امر باعث ممارست و تمرین و تحقیق و کنکاش از طرف دانشجو در این آثار مبارکه گردیده و باعث برانگیختن حس تحقیق و تدقیق در آثار از طرف وی خواهد گردید. دانشجویی که مفاهیم بسیار وسیع و کلی را برمیگزیند و آنها را بر یکدیگر منطبق می نماید، کار ساده تر و آسان تری را برمیگزیند تا دانشجویی که مفاهیم بسیار محدودتری را در تکلیف خود بکار می برد و برای یافتن نصوص مربوطه کوشش و دقت بیشتر می نماید. اقدام اخیر از نظر ما مطلوبتر است و در ارزشیابی تکلیف هم مد نظر است.

۲- عنوان اصلی را کاملاً مشخص نمایید:

زمانی که به مقایسه می پردازید، "وجه مقایسه" می بایست، روشن باشد. برای مثال در ذیل عنوان "نقش همت نفوس کامله در تحقق صلح عمومی" باید حداقل ۲ نص را که بیانگر این نقش باشند، ذکر نمایید.

۳- عناوین و نصوص بدیع را انتخاب نمایید:

با مطالعه منابع این درس شما به موارد مشابه متعددی برخورد خواهید نمود که با نگاه اول این عناوین یافت می‌شوند، اما دانشجویان دقیق‌تر و نکته‌سنج‌تر سعی می‌نمایند تنها جهت رفع تکلیف به ذکر این گونه عناوین نپرداخته بلکه مفاهیم بدیع‌تری را استخراج نموده، در ذیل یک عنوان بکار برند.

۴- نصوص مربوط به هر عنوان را کامل‌نکر کنید و به مرجع صفحه، آن اشاره نمایید:

در ذیل در عنوان که به ذکر نصوص می‌پردازید:

اولا: "نوشتن عین نصوص مبارکه ضروری است، متن کامل نص انتخاب شده را یادداشت نمایید و

از ذکر صفحات بدون نوشتن نص مورد نظر خود داری کنید.

ثانیا: "نام و شماره، صفحه منبع استخراج نص را حتماً ذکر نمایید.

ثالثا: "متن نصوص مبارکه را داخل گیومه " " قرار دهید.

رابعاً: "نصوص ۱ و ۲ را شماره‌گذاری نمایید.

۵- ارتباط حقیقی بین مواضع مقایسه‌ای را با دقت تمام در نظر بگیرید:

زمانی که دو مقایسه در کار است و وجه مقایسه نیز ذکر شده است، دو نص ذکر شده می‌بایست بیانگر عنوان اصلی به تمام معنا باشد. برای مثال اگر عنوان "نقش مالایطاق گردیدن ادوات حربیه در تحقق صلح عمومی" را انتخاب می‌نمایید، دو نص ذیل آن چنین خواهند بود:

(۱) "عاقبت شاهد این سعادت (صلح عمومی) در انجمن عالم جلوه‌گر گردد، چه که آلات و ادوات -

حربیه براین منوال به درجه‌ای رسد که حرب به درجه، مالایطاق هیئت بشریه واصل گردد."

رساله مدنیه ص ۷۹

(۲) "آلات و ادوات حربیه، جدیده، ریشه، عالم انسانی را در اندک زمانی قطع می‌نماید و فوق

طیقت بشر است لهذا صلح عمومی در این عصر نظیر آفتاب است که سبب حیات جمیع کائنات

است." مکاتیب عبدالبهاء جلد ۴ ص ۲۰۰

توجه می‌فرمایید که در دو نص فوق ارتباط "آلات حربیه" و "فوق طاق بودن آنها" و نقش آنها

در تحقق "صلح عمومی" ذکر گردیده است و با موضوع انتخابی کاملاً هماهنگی و مطابقت دارد اما

برای مثال اگر عنوان "مضرات جنگ" انتخاب گردد و دو نص که ظاهراً در ارتباط با جنگ باشند،

ذکر شود ارزشی ندارد. برای مثال به نمونه ذیل توجه فرمایید:

(۱) "در سنه هزار و هشتصد و هفتاد میلادی که محاربه بین آلمان و فرانسا واقع شد، از قرار مشهور

ششصد هزار نفس در میدان مهاجمه و مدافعه ما، یوس و مقهور کشته گشتند" (رساله مدنیه، ص ۷۳)

(۲) "امروز صلح عمومی در بین بشر نراندش مسام است و مضرات جنگ در نزد کل معلوم و محتوم"

(مکاتیب ج ۴، ص ۲۰۰)

اولاً " انتخاب این عنوان چون بسیار کلی است، ارزشمند نمی باشد. ثانیاً " دونص فوق اگر چه بیانگر مضرات جنگ می باشند اما در نص شماره ۱ يك شاهد تاریخی آورده شده است که در آن تعدادی نفرات کشته شده اند اما در این نص نگری از ممدوحیت یا مضرت جنگ نشده است بلکه استنباط شخص ما چنین است که این امر مضری برای عالم انسانی است. در حالیکه، نص دوم صریحاً " اعلام می دارد که جنگ دارای مضرت است، اما شاهد تاریخی نمی آورد، بنابراین قابل مقایسه با نص شماره ۱ نمی باشد نص شماره ۲ را می بایست با این نص مبارک مقایسه نمود: " در قرون سالفه کرارا و مـراراً" حکومت آلمان غالب بر فرنسا گشت و همچنین سلطنت فرنسا دفعات عدیده بر اقلیم آلمان حکمرانی نمود. حال جائز که ششصد هزار نفوس مسکین از بندگان پروردگار، فدای این نتایج و منافع موقته، صوریه گردد؟ لا والله بلکه اطفال نیز ادراك مضرت اینگونه امور بنمایند."

(رساله مدنیه ص ۷۵)

۶- حد مقایسه: دانشجو باید حداقل ۲۰ عنوان انتخاب نموده و در ذیل هر عنوان ۲ تا ۳ نص مقایسه ای ذکر نماید.

۷- دانشجویان می بایست رعایت نظافت را نموده، با خط خوانا و در کاغذ A4 و بصورت يك جزوه، منسجم تکلیف را ارسال نمایند. تکلیف کامل، ۱۵ نمره دارد که جزء ۱۰۰ نمره درس محسوب می شود ایمن تکلیف باید بصورت فردی انجام شود و گزارش ندارد.